

bron :

Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen

PB L69 van 09/03/98

BIJLAGE 3
PROTOCOL BIJ HET ENERGIEHANDVEST
betreffende energie-efficiëntie en daarmee samenhangende milieuaspecten

PREAMBULE

DE PARTIJEN bij dit protocol,

GELET OP het Europees Energiehandvest dat is aangenomen in de slotverklaring van de Conferentie van 's-Gravenhage over het Europees Energiehandvest, die op 17 december 1991 te 's-Gravenhage is getekend, met name op de daarin opgenomen verklaringen dat samenwerking op het gebied van de energie-efficiëntie en daarmee samenhangende milieuaspecten noodzakelijk is,

GELET OP het Verdrag inzake het Energiehandvest, dat van 17 december 1994 tot en met 16 juni 1995 voor ondertekening is opengesteld,

INDACHTIG de werkzaamheden die door internationale organisaties en overlegorganen op het gebied van de energie-efficiëntie en de milieuaspecten van de energicyclus worden verricht,

ZICH BEWUST VAN de verbetering in de zekerheid van de voorziening en de aanzienlijke winst voor economie en milieu die voortvloeien uit de invoering van maatregelen met een goede kosten/batenverhouding ter verbetering van de energie-efficiëntie en van het belang van deze maatregelen voor de herstructurering van economieën en de verhoging van de levensstandaard,

ERKENNEND dat een verbetering van de energie-efficiëntie de negatieve gevolgen van de energicyclus voor het milieu, met inbegrip van het broeikaseffect en verzuring, vermindert,

ERVAN OVERTUIGD dat de energieprijzen zoveel mogelijk in overeenstemming moeten zijn met een concurrerende markt, waarbij er sprake is van een op de markt gerichte prijsvorming en de kosten en baten voor het milieu beter tot uitdrukking komen, en erkennend dat een dergelijke prijsvorming van vitaal belang is voor een verbetering van de energie-efficiëntie en de daarmee gepaard gaande bescherming van het milieu,

BESEFFEND de cruciale rol van de particuliere sector, waaronder het midden- en kleinbedrijf, bij de bevordering en uitvoering van maatregelen ter verbetering van de energie-efficiëntie en voornemens te zorgen voor een institutioneel kader dat gunstig is voor economisch verantwoorde investeringen in energieefficiëntie,

ERKENNEND dat als aanvulling op commerciële samenwerkingsvormen wellicht ook intergouvernementele samenwerking nodig is, vooral op het gebied van de formulering en analyse van het energiebeleid en op andere gebieden die van essentieel belang zijn voor de verbetering van de energie-efficiëntie maar niet particulier gefinancierd kunnen worden,

GELEID DOOR de wens zich te verbinden tot samenwerking en een gecoördineerd optreden op het gebied van de energie-efficiëntie en de daarmee samenhangende bescherming van het milieu en een protocol vast te stellen dat een kader biedt om energie zo zuinig en efficiënt mogelijk te gebruiken,

ZIJN HET VOLGENDE OVEREENGEKOMEN:

INLEIDING

Artikel 1 Werkingssfeer en doelstellingen van het protocol

1. In dit protocol worden de beleidsbeginselen vastgelegd voor het streven naar een verbetering van de energie-efficiëntie als belangrijke bron van energie en voor de daaruit voortvloeiende vermindering van de schadelijke milieueffecten van energiesystemen. Bovendien worden richtsnoeren gegeven voor de opstelling van programma's voor energie-efficiëntie, worden gebieden voor samenwerking vermeld en wordt een kader gecreëerd om tot samenwerking en een gecoördineerd optreden te komen. Deze kunnen betrekking hebben op prospectie, exploratie, productie, omzetting, opslag, vervoer, distributie en verbruik van energie en kunnen voor elke economische sector gelden.
2. De doelstellingen van dit protocol zijn:
 - a. de bevordering van een beleid voor energie-efficiëntie dat verenigbaar

- is met duurzame ontwikkeling;
- b. het creëren van randvoorwaarden die producenten en consumenten ertoe aanzetten energie zo zuinig, zo efficiënt en zo milieuvriendelijk mogelijk te gebruiken, met name door te zorgen voor goed functionerende energiemarkten en een situatie waarin de kosten en baten voor het milieu beter tot uitdrukking komen;
 - c. de aanmoediging van samenwerking op het gebied van energie-efficiëntie.

Artikel 2 Definities

In dit protocol wordt verstaan onder:

1. "Handvest": het Europese Energiehandvest dat is aangenomen als onderdeel van het op 17 december 1991 in 's-Gravenhage ondertekende slotdocument van de Conferentie van 's-Gravenhage over het Europese Energiehandvest; ondertekening van het slotdocument wordt beschouwd als ondertekening van het Handvest;
2. "partij bij dit protocol": een staat of regionale organisatie voor economische integratie die ermee heeft ingestemd door dit protocol te worden gebonden en waarvoor het protocol in werking is;
3. "regionale organisatie voor economische integratie": een organisatie gevormd door soevereine staten, waaraan haar lidstaten bevoegdheden hebben overgedragen ten aanzien van een aantal zaken, waarvan sommige onder dit protocol vallen' met inbegrip van de bevoegdheid aangaande die aangelegenheden besluiten te nemen welke voor haar lidstaten bindend zijn;
4. "energiecyclus": de gehele energieketen met inbegrip van activiteiten in verband met prospectie, exploratie, productie, omzetting, opslag, vervoer, distributie en verbruik van de verschillende vormen van energie, alsmede de behandeling en verwijdering van afvalstoffen en het niet langer verrichten, beëindigen en afsluiten van deze activiteiten met zo weinig mogelijk schadelijke milieueffecten;
5. "met een goede kosten/batenverhouding": het bereiken van een gesteld doel tegen de laagste kosten of het bereiken van het beste resultaat tegen gegeven kosten;
6. "verbetering van de energie-efficiëntie": een zodanig optreden, dat dezelfde hoeveelheid van een goed of een dienst wordt geproduceerd zonder dat de

kwaliteit of prestatie ervan wordt verminderd, doch de voor die productie vereiste hoeveelheid energie wordt verminderd;

7. "Milieueffecten": alle door een bepaalde activiteit veroorzaakte effecten op het milieu met inbegrip van gezondheid en veiligheid van de mens, flora, fauna, bodem, lucht, water, klimaat, landschap en historische monumenten of andere fysieke structuren of de onderlinge beïnvloeding van deze factoren; dit begrip omvat tevens effecten op het cultureel erfgoed of de sociaal-economische omstandigheden ten gevolge van wijzigingen van die factoren.

DEEL II

BELEIDSBEGINSELEN

Artikel 3 Hoofdbeginselen

De partijen bij dit protocol laten zich leiden door de volgende beginselen:

1. de partijen bij dit protocol werken samen en helpen elkaar in voorkomend geval bij de formulering en uitvoering van beleidslijnen, wetten en voorschriften op het gebied van de energie-efficiëntie;
2. de partijen bij dit protocol formuleren een beleid voor energie-efficiëntie en scheppen een passend wettelijk en regelgevend kader voor de bevordering van onder andere:
 - a. een efficiënt functioneren van het marktmechanisme met een op de markt gerichte prijsvorming waarbij de kosten en baten voor het milieu beter tot uitdrukking komen,
 - b. de vermindering van belemmeringen voor energieefficiëntie om op die manier investeringen te stimuleren,
 - c. regelingen voor de financiering van initiatieven ten behoeve van de energie-efficiëntie,
 - d. educatie en bewustmaking,
 - e. de verspreiding en overdracht van technologie,
 - f. de doorzichtigheid van het wettelijke en regelgevende kader;
3. de partijen bij dit protocol streven ernaar de energieefficiëntie in de hele energiecycclus te optimaliseren. Daartoe zorgen zij naar beste kunnen voor de formulering en uitvoering van beleid en samenwerking of een gecoördineerd optreden ten behoeve van de energie-efficiëntie op basis van maatregelen met een goede kosten/batenverhouding en economisch

rendement, waarbij voldoende rekening wordt gehouden met milieuaspecten;

4. het beleid ten behoeve van energie-efficiëntie omvat zowel maatregelen op korte termijn om gangbare gewoonten aan te passen als maatregelen op lange termijn om de energie-efficiëntie in de hele energiecycclus te verbeteren;
5. wanneer de partijen bij dit protocol samenwerken om de doelstellingen van dit protocol te verwezenlijken, houden zij rekening met de tussen de partijen bestaande verschillen in nadelige effecten en bestrijdingskosten;
6. de partijen bij dit protocol beseffen dat de particuliere sector een cruciale rol speelt. Zij stimuleren maatregelen van nutsbedrijven in de energiesector, verantwoordelijke instanties en gespecialiseerde organisaties en nauwe samenwerking tussen de industrie en de overheid;
7. bij samenwerking of een gecoördineerd optreden wordt rekening gehouden met relevante beginselen die zijn vastgelegd in internationale overeenkomsten voor de bescherming en verbetering van het milieu waarbij partijen bij dit protocol partij zijn;
8. de partijen bij dit protocol maken volledig gebruik van de werkzaamheden en de deskundigheid van bevoegde internationale of andere organen en dragen er zorg voor dat dubbel werk wordt voorkomen.

Artikel 4 Taakverdeling en coördinatie

Elke partij bij dit protocol tracht ervoor te zorgen dat het beleid ten behoeve van de energie-efficiëntie tussen al haar bevoegde instanties wordt gecoördineerd.

Artikel 5 Strategieën en beleidsdoelstellingen

De partijen bij dit protocol formuleren strategieën en beleidsdoelstellingen om op een manier die past bij hun eigen specifieke energiesituatie de energie-efficiëntie te verbeteren en daardoor de milieueffecten van de energiecycclus te verminderen. Deze strategieën en beleidsdoelstellingen worden zodanig geformuleerd dat zij voor alle betrokken partijen doorzichtig zijn.

Artikel 6 Financiering en financiële stimuleringsmaatregelen

1. De partijen bij dit protocol stimuleren de invoering van nieuwe benaderingen

en methoden voor de financiering van investeringen in energie-efficiëntie en met energie samenhangende milieubescherming, zoals samenwerking in een gemeenschappelijke onderneming tussen energiegebruikers en externe investeerders (hierna te noemen "financiering door derden").

2. De partijen bij dit protocol trachten gebruik te maken van en de toegang te bevorderen tot particuliere kapitaalmarkten en bestaande internationale financieringsinstellingen teneinde investeringen in de verbetering van de energie-efficiëntie en in milieubescherming die samenhangt met de energie-efficiëntie, te vergemakkelijken.
3. De partijen bij dit protocol kunnen, met inachtneming van de bepalingen van het Verdrag inzake het Energiehandvest en van hun overige verplichtingen uit hoofde van het internationale recht, voorzien in fiscale of financiële stimuleringsmaatregelen voor energiegebruikers om de marktpenetratie van energie-efficiënte technologie, producten en diensten te vergemakkelijken. Zij streven ernaar dit op een zodanige manier te doen dat de doorzichtigheid gewaarborgd is en de verstoring van internationale markten tot een minimum wordt beperkt.

Artikel 7 Bevordering van energie-efficiënte technologie

1. Met inachtneming van de bepalingen van het Verdrag inzake het Energiehandvest bevorderen de partijen bij dit protocol de handel in en commerciële samenwerking bij energie-efficiënte en milieuvriendelijke technologie, met energie samenhangende diensten en beheersmethoden.
2. De partijen bij dit protocol bevorderen het gebruik van deze technologie, diensten en beheersmethoden in de hele energiecycclus.

Artikel 8 Binnenlandse programma's

1. Om de in artikel 5 geformuleerde beleidsdoelstellingen te verwezenlijken, zorgt elke partij bij dit protocol voor de opstelling, uitvoering en regelmatige bijwerking van programma's ten behoeve van energie-efficiëntie die zo goed mogelijk bij haar omstandigheden aansluiten.
2. In deze programma's kunnen bijvoorbeeld de volgende activiteiten worden opgenomen:
 - a. ontwikkeling van scenario's voor de vraag naar en het aanbod van energie op lange termijn als leidraad voor de besluitvorming;
 - b. evaluatie van de effecten van genomen maatregelen op de

- energiesituatie, het milieu en de economie;
- c. normstelling om de efficiëntie van uitrusting die energie gebruikt, te verbeteren en pogingen om deze normen internationaal te harmoniseren om verstoring van de handel te voorkomen;
 - d. ontwikkeling en aanmoediging van particulier initiatief en industriële samenwerking, met inbegrip van joint ventures;
 - e. bevordering van het gebruik van de beste energie-efficiënte technologieën die economisch levensvatbaar en milieuvriendelijk zijn;
 - f. stimulering van innoverende benaderingen voor investeringen in verbetering van de energie-efficiëntie, zoals financiering door derden en cofinanciering;
 - g. ontwikkeling van adequate energiebalansen en databases, bijvoorbeeld met gegevens over de vraag naar energie op een voldoende gedetailleerd niveau en over technologie voor verbetering van de energie-efficiëntie;
 - h. bevordering van de oprichting van adviesdiensten, geleid door de overheid, particuliere bedrijven of nutsbedrijven, die informatie geven over programma's en technologie ten behoeve van energie-efficiëntie en consumenten, en het bedrijfsleven helpen;
 - i. steun voor en bevordering van warmte/krachtkoppeling en van maatregelen om de efficiëntie van productie- en distributiesystemen voor stadsverwarming voor gebouwen en de industrie op te voeren;
 - j. instelling van gespecialiseerde organen voor energieefficiëntie op de daarvoor in aanmerking komende niveaus, met voldoende financiële middelen en personeel om beleid te ontwikkelen en uit te voeren.
3. De partijen bij dit protocol zorgen voor een adequate institutionele en wettelijke infrastructuur bij de uitvoering van hun programma's voor energie-efficiëntie.

DEEL III

INTERNATIONALE SAMENWERKING

Artikel 9 Gebieden van samenwerking

Voor de samenwerking tussen partijen bij dit protocol, kan elke daarvoor in aanmerking komende vorm worden gekozen. Mogelijke gebieden van samenwerking zijn vermeld in de bijlage.

[BIJLAGE : Lijst](#)

DEEL IV

BESTUURLIJKE EN JURIDISCHE REGELINGEN

Artikel 10 Rol van de Conferentie over het Handvest

1. Alle besluiten die door de Conferentie over het Handvest overeenkomstig dit protocol worden genomen, worden uitsluitend genomen door de partijen bij het Verdrag inzake het Energiehandvest die tevens partij bij dit protocol zijn.
2. De Conferentie over het Handvest streeft ernaar binnen 180 dagen na de inwerkingtreding van dit protocol procedures vast te stellen om de uitvoering van de bepalingen daarvan, met inbegrip van de eisen inzake de verstrekking van informatie, te volgen en te vergemakkelijken en om overeenkomstig artikel 9 gebieden van samenwerking te identificeren.

Artikel 11 Secretariaat en financiering

1. Het bij artikel 35 van het Verdrag inzake het Energiehandvest ingestelde secretariaat verleent de Conferentie over het Handvest alle nodige bijstand voor de vervulling van haar taken krachtens dit protocol en vervult de andere taken die van tijd tot tijd voor de ondersteuning van het protocol vereist kunnen zijn, mits hiervoor door de Conferentie over het Handvest toestemming wordt verleend.
2. De uit dit protocol voortvloeiende kosten van het secretariaat en de Conferentie over het Handvest worden naar draagkracht door de partijen bij dit protocol gedragen volgens de verdeelsleutel die is vastgesteld in bijlage B van het Verdrag inzake het Energiehandvest.

Artikel 12 Stemprocedure

1. Eenparigheid van stemmen van de partijen bij dit protocol die aanwezig zijn en hun stem uitbrengen tijdens de vergadering van de Conferentie over het Handvest waar over dergelijke aangelegenheden wordt besloten, is vereist voor besluiten inzake:
 - a. de aanneming van wijzigingen op dit protocol;
 - b. de goedkeuring van toetredingen tot dit protocol uit hoofde van artikel 17.

De partijen bij dit protocol streven er zoveel mogelijk naar bij consensus overeenstemming te bereiken over alle andere aangelegenheden waarvoor

uit hoofde van dit protocol hun besluit vereist is. Indien geen overeenstemming bij consensus kan worden bereikt, worden besluiten over andere zaken dan begrotingsaangelegenheden genomen met een meerderheid van drie vierde van de stemmen van de partijen bij dit protocol die aanwezig zijn en hun stem uitbrengen tijdens de vergadering van de Conferentie over het Handvest waar over dergelijke aangelegenheden wordt besloten.

Besluiten over begrotingsaangelegenheden worden genomen met gekwalificeerde meerderheid van stemmen van de partijen bij dit protocol waarvan de krachtens artikel 11, lid 2, vastgestelde bijdragen samen ten minste drie vierde van de totale vastgestelde bijdragen vertegenwoordigen.

2. Voor de toepassing van dit artikel wordt onder "partijen bij dit protocol die aanwezig zijn en hun stem uitbrengen" verstaan de partijen bij dit protocol die aanwezig zijn en voor- of tegenstemmen, met dien verstande dat de Conferentie over het Handvest in het reglement van orde kan bepalen dat die besluiten door de partijen bij dit protocol via de schriftelijke procedure kunnen worden genomen.
3. Onverminderd lid 1 is een in dit artikel bedoeld besluit uitsluitend geldig wanneer het wordt gesteund door een gewone meerderheid van de partijen bij dit protocol.
4. Een regionale organisatie voor economische integratie beschikt bij stemmingen over een aantal stemmen dat gelijk is aan het aantal van haar lidstaten dat partij bij dit protocol is, met dien verstande dat een dergelijke organisatie haar stemrechten niet uitoefent indien de lidstaten hun stemrechten uitoefenen en omgekeerd.
5. Ingeval een partij bij dit protocol aanhoudend in gebreke blijft bij het voldoen aan haar financiële verplichtingen uit hoofde van dit protocol, kan de Conferentie over het Handvest de stemrechten van die partij geheel of gedeeltelijk schorsen.

Artikel 13 Verhouding tot het Verdrag inzake het Energiehandvest

1. Wanneer de bepalingen van dit protocol onverenigbaar zijn met de bepalingen van het Verdrag inzake het Energiehandvest, geven de bepalingen van het Verdrag inzake het Energiehandvest de doorslag voorzover de onverenigbaarheid strekt.

2. Artikel 10, lid 1, en artikel 12, leden 1, 2 en 3, zijn niet van toepassing op stemmingen in de Conferentie over het Handvest over wijzigingen op dit protocol waarbij taken of functies worden toebedeeld aan de Conferentie over het Handvest of het secretariaat dat krachtens de bepalingen van het Verdrag inzake het Energiehandvest wordt ingesteld.

DEEL V

SLOTBEPALINGEN

Artikel 14 Ondertekening

Dit protocol staat vanaf 17 december 1994 tot en met 16 juni 1995 te Lissabon open voor ondertekening door de staten en regionale organisaties voor economische integratie waarvan de vertegenwoordigers het Handvest en het Verdrag inzake het Energiehandvest hebben getekend.

Artikel 15 Bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring

Dit protocol is onderworpen aan bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring door de ondertekenende partijen. De akten van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring worden nedergelegd bij de depositaris.

Artikel 16 Toetreding

Dit protocol staat vanaf de sluitingsdatum voor de ondertekening van het protocol, op door de Conferentie over het Handvest goed te keuren voorwaarden, open voor toetreding door staten en regionale organisaties voor economische integratie die het Handvest hebben getekend en partij zijn bij het Verdrag inzake het Energiehandvest. De akten van toetreding worden nedergelegd bij de depositaris.

Artikel 17 Wijzigingen

1. Elke partij bij dit protocol kan wijzigingen op dit protocol voorstellen.
2. De tekst van elk voorstel tot wijziging van dit protocol wordt ten minste drie maanden vóór de datum waarop het ter aanneming aan de Conferentie over het Handvest wordt voorgelegd, door het secretariaat aan de partijen bij dit protocol medegedeeld.
3. Door de Conferentie over het Handvest aangenomen teksten tot wijziging van dit protocol worden door het secretariaat medegedeeld aan de

depositoris, - die ze ter bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring aan alle partijen bij dit protocol voorlegt.

4. Instrumenten ter bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring van wijzigingen op dit protocol worden nedergelegd bij de depositaris. Wijzigingen worden tussen de partijen die ze hebben bekrachtigd, aanvaard of goedgekeurd, van kracht op de dertigste dag nadat ten minste drie vierde van de partijen bij dit protocol de instrumenten ter bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring hebben nedergelegd bij de depositaris. Daarna worden de wijzigingen voor elke andere partij van kracht op de dertigste dag nadat deze partij haar akte van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring van de wijzigingen heeft nedergelegd.

Artikel 18 Inwerkingtreding

1. Dit protocol treedt in werking op de dertigste dag na de datum waarop de vijftiende akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding is nedergelegd door een staat of een regionale organisatie voor economische integratie die het Handvest heeft getekend en partij is bij het Energiehandvest, of, indien deze later valt, de datum waarop het Verdrag inzake het Energiehandvest in werking treedt.
2. Voor elke staat of regionale organisatie voor economische integratie waarvoor het Verdrag inzake het Energiehandvest in werking is getreden en die dit protocol bekrachtigt, aanvaardt of goedkeurt, dan wel ertoe toetreedt nadat het protocol overeenkomstig lid 1 in werking is getreden, treedt het protocol in werking op de dertigste dag na de datum waarop deze staat of regionale organisatie voor economische integratie zijn respectievelijk haar akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding heeft nedergelegd.
3. Voor de toepassing van lid 1 wordt een akte die door een regionale organisatie voor economische integratie wordt nedergelegd, niet opgeteld bij die welke door de lidstaten van deze organisatie zijn nedergelegd.

Artikel 19 Voorbehouden

Ten aanzien van dit protocol kunnen geen voorbehouden worden gemaakt.

Artikel 20 Opzegging

1. Een partij bij dit protocol kan te allen tijde nadat het protocol voor deze

partij in werking is getreden, het protocol door middel van een schriftelijke kennisgeving aan de depositaris opzeggen.

2. Een partij bij dit Protocol die het Verdrag inzake het Energiehandvest opzegt, wordt geacht tevens dit protocol te hebben opgezegd.
3. Een opzegging overeenkomstig lid 1 wordt negentig dagen na ontvangst van de kennisgeving door de depositaris van kracht. Een opzegging overeenkomstig lid 2 wordt van kracht op de datum waarop de opzegging van het Verdrag inzake het Energiehandvest van kracht wordt.

Artikel 21 Depositaris

De regering van de Portugese Republiek is de depositaris van dit protocol.

Artikel 22 Authentieke teksten

Ten blijke waarvan de ondergetekenden, hiertoe naar behoren gemachtigd, dit protocol hebben ondertekend in de Duitse, de Engelse, de Franse, de Italiaanse, de Russische en de Spaanse taal, zijnde alle teksten gelijkelijk authentiek, in één exemplaar, dat zal worden nedergelegd bij de regering van de Portugese Republiek.

Voor vragen en/of opmerkingen over EMIS kunt u mailen naar emis@vito.be

Copyright © [VITO](http://www.vito.be) 27/03/1998

Ontwerp [EMIS](http://www.emis.be).